

Blok tematyczny - „Szaruga jesienna” – kl. II

Zeszyt metodyczny ZPDN 1996/1

Dzień pierwszy

Kształcenie środowiskowe / spacer /:

„Zmiany pogody w różnych porach roku. Wpływ pogody jesiennej na ludzi, zwierzęta i rośliny”.

- poznanie i rozumienie zależności pomiędzy zachowaniem się ludzi, zwierząt i roślin a pogodą i porą roku,
- poznanie charakterystycznych cech pogody jesiennej.

Kształcenie polonistyczne:

„Redagowanie zdań – porad na temat prawidłowego ubierania się i odżywiania podczas słoty jesiennej. Zdania wykrzyknikowe.”

- kształcenie umiejętności dostosowania ubrania do stanu pogody,
- wdrażanie do prawidłowego odżywiania się podczas słoty jesiennej,
- kształcenie umiejętności redagowania porad w formie zdań wykrzyknikowych.

Kształcenie muzyczne:

„Opracowanie ze słuchu piosenki pt. „W deszczowym rytmie”. Cicho – głośno; rozpoznawanie i tworzenie kontrastów dynamicznych”.

Dzień drugi

Kształcenie środowiskowe:

„Elementy pogody”.

- poznanie i rozumienie pojęć: „elementy pogody”, „temperatura”, „opady”, „wiatr”, „zachmurzenie”,
- poznanie i rozumienie telewizyjnych, prasowych i radiowych komunikatów o pogodzie.

Kształcenie polonistyczne:

„Różnorodność nastrojów w utworach poetyckich o tematyce jesiennej. Układanie słowniczka tematycznego – Szaruga jesienna”.

- poznanie różnych rodzajów nastrojów w utworach poetyckich z wykorzystaniem wierszy „Jesienna baśń”- St. Aleksandrzak, „Słota” – E. Szelburg - Zarembina /w: H. Bober – Pełzowska - „Chodźmy razem”/
- kształcenie umiejętności grupowania wyrazów i związków wyrazowych wokół tematu „Szaruga jesienna”.

Kształcenie techniczne:

„Odmierzanie długości za pomocą cyrkla, kreślenie linii prostych – kalendarz pogody”.

- poznanie i rozumienie umownych znaków oznaczających elementy pogody,
- kształcenie umiejętności określania pogody za pomocą umownych znaków oraz prowadzenie kalendarza pogody.

Dzień trzeci

Kształcenie polonistyczne:

„Swobodne wypowiedzi dzieci na temat sposobów spędzania wolnego czasu w deszczowe dni. Układanie rymowanek z wykorzystaniem tekstu J. Landau pt. „Koledzy mistrza”.

/w: H. Bober – Pełzowska - „Chodźmy razem”/

- bogacenie słownictwa o terminy literackie /rym/
- kształcenie umiejętności pisania wierszyka – rymowanki
- wdrażanie do właściwego zagospodarowania wolnego czasu.

Kształcenie muzyczne:

„Recytowanie rytmiczne tekstów rymowanek, improwizowanie melodii”

Przykłady:

„Na podwórku deszcz i słońca, więc musimy chodzić w botach”

„Gdy zła pogoda, książka radości ci doda”

Dzień czwarty

Kształcenie polonistyczne:

„Indywidualne redagowanie swobodnego tekstu o tematyce jesiennej inspirowanego poznanymi wierszami, piosenkami, pracami plastycznymi, słownictwem oraz własną obserwacją”

- kształcenie umiejętności wyrażania gestem, ruchem, mimiką stanów pogody,
- wyrabianie umiejętności stosowania pięknych wyrażen i określeń w wypowiedzi pisemnej,
- wyrabianie twórczej i otwartej postawy w wypowiedzi pisemnej.

Kształcenie plastyczne:

„Przedstawienie środkami malarskimi sceny realnej – Szaruga jesienna /tusz, akwarele/.

- rozwijanie wyobraźni plastycznej i zdolności wyrażania swojego nastroju w pracy plast.
- uwrażliwienie na piękno zjawisk atmosferycznych późną jesienią.

PRZEBIEG

1. Słuchanie czytanego przez nauczyciela fragmentu książki M. Kownackiej „Razem ze słońkiem” „Szaruga jesienna” poprzedzone pytaniem:
  - Jaką porę roku opisuje ten fragment?
2. Próba określenia własnego nastroju w taką pogodę.
  - a/ Wypowiedzi dzieci ukierunkowane pytaniami:
    - Dlaczego niechętnie wychodzą na dwór w taką pogodę?
    - Czym się wówczas zajmują?

- O czym marzą, myślą kiedy obserwują padający deszcz, chmury gonione przez wiatr?
- Jaki mają nastrój w taki dzień?

b/ Przedstawienie ruchem, gestem, mimiką pogody: kiedy jest mokro, zimno, pochmurno; wypowiedzi dzieci na temat własnych odczuć w trakcie ekspresji ruchowej.

3. Inscenizacja piosenki pt. „W deszczowym rytmie”.

4. Zapowiedź tematu.

- Dzisiaj każdy z Was spróbuje opisać szarugę jesienną. Możecie korzystać ze słownika tematycznego.

5. Odczytanie wyrazów z tablicy:

drzewa – ogołoczone, smutne, mokre

wiatr - zimny, porywisty, przejmujący, wieje, dmucha

niebo - zachmurzone, zamglone

chmury – ciemne, groźne, ciężkie

dzień - szary, smutny

deszcz - ciągły, nieprzyjemny, pada, siąpi

ziemia - błoto, kałuże

6. Praca twórcza dzieci.

Przykładowe prace:

Nadeszła szaruga jesienna. Dni są krótsze a noce dłuższe. Często pada deszcz. Wtedy lubię słuchać, jak deszcz o szyby tnie. Siadam przy oknie i marzę o psie, który wabiłby się Bernard. Gdy się nudzę, lubię czytać i rysować.

Przemek

Jesień to najsmutniejsza pora roku. Dni są coraz krótsze. Drzewa straciły liście i są ogołoczone. Czasem pada deszcz, a czasem deszcz ze śniegiem. Nie słychać śpiewu ptaków. Niebo stało się zachmurzone i zamglone.

Maciej

Nadeszła jesień i dni są coraz krótsze. Wieje zimny porywisty wiatr, a chmury są ciemne i groźne. Siąpi deszcz. Drzewa są ogołoczone i mokre. Dzień jest zapłakany i szary. Tworzą się kałuże i błoto. Niebo jest zachmurzone i zamglone. Zwierzęta chowają się w ciepłe kąty.

Marek

Za oknem pada deszcz. Po deszczu są małe i duże kałuże. Trzeba nakładać: buty, szalik, rękawice i ciepłą kurtkę. Zwierzęta chowają się w ciepłe kąty. W takie dni nie wychodzę z domu. Przyklejam nos do szyby i marzę o rowerze górskim.

Marcin

Kilkudniowa praca wokół danego zagadnienia pozwala opracować je wielostronnie: w aspekcie humanistycznym, przyrodniczym, estetycznym, ruchowym, często także matematycznym. Obserwuję u dzieci silniejszą motywację do pracy i chęć pogłębiania poznawanych treści.

Prace pisemne uczniów wokół tematyki bloku są bogate, bo uczeń obcuje ze słownictwem przez dłuższy czas, więc zdąży je przyswoić i zapamiętać. Ponadto wypowiedzi są różnorodne

i zdradzają zainteresowania dzieci: jedne wykorzystują głównie słownictwo i treści przyrodnicze, inne – artystyczne.

Cenną zdobyczą nauczania zintegrowanego jest racjonalne wykorzystanie czasu. Mam go więcej na kształcenie artystyczne, na sprawy wychowawcze. Mogę lepiej poznać dzieci, ich zainteresowania i zdolności.

Przygotowanie do pracy „blokami tematycznymi” wymaga od nauczyciela dużego wkładu pracy, lecz ciekawe i czasem zaskakujące efekty dydaktyczno – wychowawcze rekompensują ten wysiłek.

Małgorzata Lech